

Izvješće s Državnog skupa za pedagoge u Lovranu, 7. i 8.11.2023.

ŽSV pedagoga Splitsko-dalmatinske županije, 8.12.2023.

Dubravka Katačić, OŠ Ravne njive- Neslanovac, Split

Pedagog-savjetnik

„Poučavanje za kritičko mišljenje- Interpretacija i primjena u nastavnoj praksi”

- Predavanje Dr.sc. Iva Buchberger, Filozofski fakultet u Rijeci, izlagala u Lovranu, 7.i 8.11.2023.
- Priredila za ŽSV pedagoga Splitsko-dalmatinske županije: Dubravka Katačić, prof.

Važnost razvoja kritičkog mišljenja

Kako razvijati kritičko mišljenje?

Što je kritičko mišljenje?

Važnost razvoja kritičkog mišljenja

U istaknutom ozračju usuglašenosti i snažnog zalaganja za razvoj kritičkog mišljenja primjećuje se:

- izraženi manjak shvaćanja **što kritičko mišljenje uopće jest te koji skup znanja, vještina i vrijednosti uključuje;**
- da ostaje nejasno **što konkretno znači razvijati kritičko mišljenje u odgojno obrazovnom okruženju, odnosno kako poučavati za kritičko mišljenje.** (primjerice, Paul, Elder i Bartell, 1997; Vincet-Lancrin i sur., 2019)

Uvodna razmatranja

Razvoj kritičkog mišljenja ističe se kao jedan od primarnih ciljeva odgoja i obrazovanja u globalnom, europskom i nacionalnom (odgojno-obrazovnom) kontekstu (primjerice, The Council of the European Union CEU, 2020, 2016, European Commission/EACEA/Eurydice, 2016, Ministarstvo znanosti obr.i sporta MZOS, 2014.)

Postoji **suglasje obrazovne politike i znanosti** o važnosti razvoja kritičkog mišljenja na različitim razinama i u svim oblicima odgoja i obrazovanja.

Uvodna razmatranja

Strategija obrazovanja Vijeća Europe 2024.-2030. *Učenici prije svega - obrazovanje za sadašnja i buduća demokratska društva* (Vijeće Europe, 2023.)

- obrazovanje kao ključno mjesto intervencije
- stvaranje zainteresiranih, informiranih i aktivnih građana –kritičkih mislilaca
- važnost razvoja kompetencije kritičkog mišljenja (uz komunikacijske vještine, digitalne vještine, interkulturalne kompetencije...)

Kritičko mišljenje

U globalnom kontekstu određenje kritičkog mišljenja išlo uglavnom u smjeru određenja kritičkog mišljenja kao **skupa kognitivnih vještina poput interpretacije, analize, vrednovanja, zaključivanja, objašnjenja i samoregulacije.**

Najpoznatije istraživanje kritičkog mišljenja čiji su nalazi uključivali gore navedeno je provedeno 1990. godine u okviru Američke filozofske organizacije APA (eng. American Philosophical Association) na čelu s voditeljem, američkim filozofom, Petrom Facioneom (Facione, 1990).

Kritičko mišljenje

Kritičko mišljenje u pedagoškom smislu određuje se kao složena kompetencija koja uključuje sljedeći skup znanja, vještina i vrijednosti (Buchberger, 2023.)

ZNANJA	VJEŠTINE	VRIJEDNOSTI
Znanja o kritičkom mišljenju	Vještina postavljanja pitanja	Samopouzdanje
Znanja o pojmu, sudovima i argumentu	Vještina argumentiranja	Odgovornost
Znanja o definiciji	Vještina sinteze i strukturiranja	Znatiželja
Znanja o točnim informacijama i pouzdanim izvorima informacijama	Vještina vođenja rasprave	Poduzetnost
Znanje o različitim temama o kojima se kritički promišlja i raspravlja	Vještina kritičkog (aktivnog) slušanja	Intelektualna opreznost
...	Vještina kritičkog čitanja i pisanja	Otvorenost za raspravu
	Vještina kritičkog pisanja	Empatija
	Vještina kritičkog donošenja odluke	Asertivnost
	Vještina sagledavanja fenomena iz različitih perspektiva	Mir
		Sloboda
		Ljubav
		...

Poučavanje za kritičko mišljenje

Kako razvijati kompetenciju kritičkog mišljenja?

Pristupi poučavanju za kritičko mišljenje

IZDVOJENI PRISTUP	INTEGRIRANI PRISTUP	KOMBINIRANI PRISTUP
<p>Kritičko mišljenje poučava se kao zaseban nastavni predmet</p>	<p>Kritičko mišljenje poučava se u okviru postojećih nastavnih</p> <p>SIMULTANI PRISTUP (engl. Infusion) Tijekom poučavanja eksplicitno se govori o općim principima kritičkog mišljenja.</p> <p>IMPLICITNI PRISTUP (engl. Immertion) Tijekom poučavanja eksplicitno se ne govori o općim principima kritičkog mišljenja.</p>	<p>Kritičko mišljenje poučava se kombinirano kao zaseban nastavni predmet i u okviru postojećih nastavnih</p> <p>RH</p>

Poučavanje za kritičko mišljenje

prema Buchberger, 2023a;2020

GENERIČKI MODEL POUČAVANJA ZA KRITIČKO MIŠLJENJE

DIMENZIJE	OPIS
Ishodi učenja orientirani razvoju kritičkog mišljenja	<i>Ne uključuje puko prenošenje nastavnog sadržaja s nastavnika na učenika, već kreiranje nastavnog sadržaja- uključuje interpretaciju, analizu, sintezu, primjenu, vrednovanje i inovaciju nastavnih sadržaja</i>
Kritički pristup sadržaju poučavanja	
Aktivne metode poučavanja i oblici rada	Uključuje aktivno sudjelovanje učenika uz primjenu različitih nastavnih metoda i suradničkih oblika rada
Aktivne metode vrednovanja	Uključuje vrednovanje za učenje, kao učenje i vrednovanje naučenog, samovrednovanje, suradničko vrednovanje...
Kritička akcija	Uključuje transfer razvijenih kompetencija i na svakodnevni život i tržište rada te aktivno sudjelovanje učenika u zajednici.
Demokratsko ozračje poučavanja	Uključuje suradnju, dijalog, otvorenost...

Ishodi učenja orijentirani razvoju kritičkog mišljenja: primjeri

Ne uključuje puko prenošenje nastavnog sadržaja s nastavnika na učenika, već kreiranje nastavnog sadržaja-uključuje interpretaciju, analizu, sintezu, primjenu, vrednovanje i inovaciju nastavnih sadržaja

Učenik:

- ✓ izdvaja relevantne informacije o temi.
- ✓ prepoznaće pouzdane izvore informacija.
- ✓ argumentirano raspravlja o temi.
- ✓ strukturira informacije u smislenu cjelinu.
- ✓ vodi raspravu.
- ✓ aktivno sluša sugovornike i postavlja pitanja za daljnju raspravu.
- ✓ pokazuje otvorenost za raspravu.
- ✓ oblikuje vlastite stavove o sadržaju poučavanja.

Kritički pristup sadržaju poučavanja

Postavljanje otvorenih pitanja

- ✓ Što je i zašto važno?
- ✓ Što je slično?
- ✓ Što je različito?
- ✓ Koje su prednosti?
- ✓ Koji su nedostaci?
- ✓ Kako unaprijediti?...

Oblikovanje argumenata

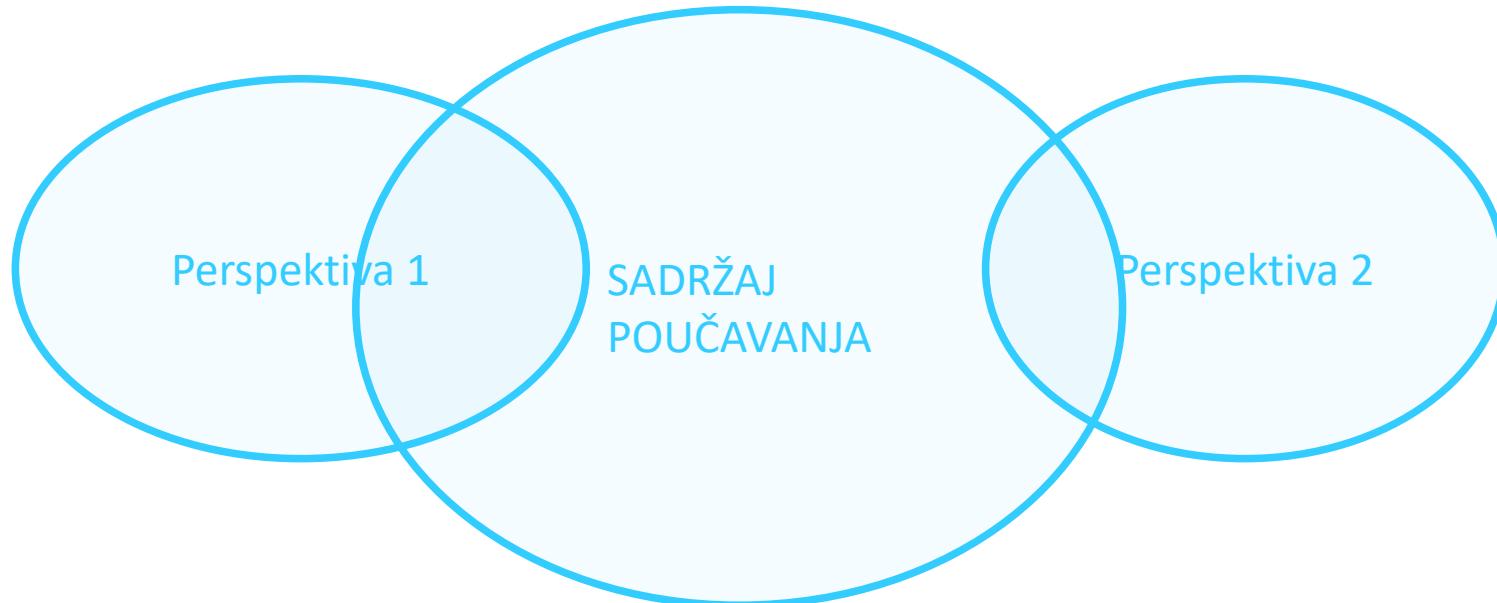
Transferiranje informacija (u svakodnevni život, drugačiji kontekst...)

Sagledavanje informacija iz različitih perspektiva

...

Aktivne metode poučavanja i oblici rada

Iz različitih kutova

Aktivne metode vrednovanja-primjeri

Aktivnost na nastavi- samovrednovanje (1-redovito 2-ponekad 3-nikad

	1	2	3
Na nastavi redovito pratim i bilježim izlaganje nastavnog sadržaja.	1	2	3
Na nastavi postavljam pitanja o nastavnom sadržaju.	1	2	3
Na nastavi sudjelujem u raspravama o nastavnom sadržaju.	1	2	3
Na nastavi pokazujem otvorenost za raspravu.	1	2	3
Na nastavi aktivno slušam sugovornike.	1	2	3

Kritička akcija: primjeri

KRITIČKA AKCIJA

1

Identificiranje problema u okruženju. (Problem je povezan s nastavnim sadržajem)

2

Osmišljavanje mogućih rješenja problema.

3

Argumentirani odabir najboljeg rješenja.

4

Provedi odabrano rješenje.

Kritička akcija -primjer

RIJEČI

- Postoje riječi
nježne,tople,blage,
koje nas ćušrećuju
smiruju
i u tuzi tješe.

Postoje riječi
duhovite,vedre,
leprševe i lake,
od kojih se ljudi
razblaže i smješe.

No ima riječi
teških,tvrdih
kao kamen.
Kad one padnu,
nanesu bol
i ostave na srcu
ožiljak i znamen.

Zlata Kolarić Kišur

Kritička akcija

KRITIČKA AKCIJA

1

Identificiranje problema u okruženju. (Problem je povezan s nastavnim sadržajem)

Učestali oblik nasilja u školama je pogrdan govor ili govor mržnje, koji se ponekad zanemaruje ili ne shvaća dovoljno ozbiljno, a ostavlja negativne posljedice na samopouzdanje mladih i njihovu sliku o sebi

Demokratsko ozračje poučavanja:

Suradnja, otvorenost, rasprava, uvažavanje drugačijih mišljenja

Prema zaključku

Poučavanju za kritičko mišljenje kao pristupu poučavanja suprotstavlja se tzv. transmisijsko poučavanje.

- Poučavanju za kritičko mišljenje kao pristupu poučavanja suprotstavlja se tzv. transmisijsko poučavanje. Sažeto:

POUČAVANJE ZA KRITIČKO MIŠLJENJE	TRANSMISIJSKO POUČAVANJE
<p>Poučavanje kod kojeg je dominantno:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ • kreiranje nastavnog sadržaja u aktivnom i suradničkom odnosu nastavnika i učenika; ☐ • uključivanje ishoda učenja svih razina postignuća (zapamćivanje, razumijevanje, primjena, analiza, vrednovanje i stvaranje); ☐ • primjenjivanje različitih metoda poučavanja i oblika rada uz isticanje aktivnih nastavnih metoda i suradničkih oblika rada; ☐ • primjenjivanje različitih vrsta vrednovanja – vrednovanje za učenje, kao učenje, naučenog uz primjenu različitih postupaka; ☐ • demokratsko razredno ozračje u kojem učenici i nastavnik otvoreno komuniciraju i surađuju. 	<p>Poučavanje kod kojeg je dominantno:</p> <ul style="list-style-type: none"> • transmisija i reprodukcija nastavnog sadržaja u jednosmjernoj komunikaciji; • uključivanje ishoda učenja na nižim razinama postignuća(zapamćivanje i razumijevanje); • primjenjivanje metode usmenog izlaganja u kombinaciji s frontalnim oblikom rada; • primjenjivanje vrednovanja naučenog; • autoritarno razredno ozračje u kojem se događa jednosmjerna komunikacija.

Prema zaključku

Treba li nastavnik moći autonomno odabrati pristup poučavanju (transmisijsko poučavanje ili poučavanje za kritičko mišljenje)?

Postalo je, naime, jasno da se znanja (i druge) vrijednosti ne mogu učeniku dati (predati predavanjem), već da su ona isključivo **rezultat osobnog nastojanja (tj. učenja) pojedinca** (Jelavić, 2008, str. 9.)

Bit nastave, poučavanja i učenja didaktika razumije kao **komunikacijski čin.**(ibid, str.11.)

Prema zaključku

Suvremena didaktika nalaže da se u praksi primjenjuje (ostvaruje) poučavanje kojeg obilježava: **usmjerenost na učenika i razvoj njegovih kompetencija** koje će mu osigurati učenikovo djelovanje u suvremenom demokratskom društvu.

Dakle, u praksi se treba primjenjivati: **poučavanje usmjерено na učenika, poučavanje za održivi razvoj, poučavanje za kritičko mišljenje...**

Umjesto zaključka: otvorena pitanja

Je li poučavanje za kritičko mišljenje **primjenjivo u nastavnoj praksi?**

Primjenjuje li se u mojoj školi poučavanje za kritičko mišljenje?

Uočavate li neke **izazove/probleme** u primjeni poučavanja za kritičko mišljenje u nastavnoj praksi?

KRITIČKA AKCIJA

1

Identificiranje problema u okruženju.
(Problem je povezan s nastavnim sadržajem)

2

Osmisljavanje mogućih rješenja problema.

3

Argumentirani odabir najboljeg rješenja.

4

Provedi odabранo rješenje.

Drage kolegice, podijelite se u skupine 1, 2.3.4,5 te osmislite kritičku akciju kroz korake!

Uvod: Ekološki problem odlaganja i sortiranja otpada primjećujete svakodnevno u vašoj školi, u razredima, školskoj kuhinji, preko odmora u školskom dvorištu. Kritičkom akcijom pristupi ovom pitanju!

1. Radi u skupinama, prođite sve 4 faze kritičke akcije!

(Odredite uloge)

2. Izvijestite ostale skupine o rješenju

3. Argumentiranom raspravom među skupinama odaberite najbolje rješenje!

Zadatak i aktivnost osmislila: Dubravka Katačić

Reference:

Buchberger, I. (2023a). Kritičko mišljenje: Peace, Love & Rock and Roll – priručnik za edukatore. Rijeka: Filozofski fakultet Sveučilišta u Rijeci i Udruga za razvoj visokoga školstva Universitas. Buchberger, I. (2023b). Dobrobit, izazovi i načini unapređenja poučavanja za kritičko mišljenje: percepcija edukatora. *Odgajno-obrazovne teme*, 6(1), 7-26. Buchberger, I. (2020). Poučavanje za kritičko mišljenje: generički model za nastavnike i edukatore. U: Kolar Billege, M. i Letina, A. (Ur.), Međunarodna znanstvena i stručna konferencija Učiteljskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu Suvremene teme u odgoju i obrazovanju – STOO – Zbornik radova simpozija Metodički pristupi u odgoju i obrazovanju. Zagreb: Sveučilište Zagrebu, Učiteljski fakultet u Zagrebu.

https://www.ufzg.unizg.hr/wpcontent/uploads/2020/10/STOO2019_Metodicki_pristupi_odgoju_obrazovanju_e-vers2.pdf (30.10.2023.) Council of the European Union [CEU] (2020). Council conclusions on media literacy in ever-changing world <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52020XG0609%2804%29> Council of the European Union [CEU] (2016). Developing media literacy and critical thinking through education and training. [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex:52016XG0614\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex:52016XG0614(01)) (30.10.2023.) Council of Europe (2023). Learners First: Education for Today's and Tomorrow's Democratic Societies. Council of Europe Education Strategy 2024-2030. <https://www.coe.int/en/web/education/26th-session-of-the-standing-conference-of-ministers-of-education> (30.10.2023.) European Commission/EACEA/Eurydice (2016). Promoting citizenship and the common values of freedom, tolerance and non-discrimination through education: Overview of education policy developments in Europe following the Paris Declaration of 17 March 2015. Luxembourg: Publications Office of the European Union. <https://op.europa.eu/o/opportunities-service/download-handler?identifier=ebbabb0bb-ef2f-11e5-8529-01aa75ed71a1&format=pdf&language=en&productionSystem=cellar&part=> (30.10.2023.) Facione, P. A. (1990). Critical Thinking: A Statement of Expert Consensus for Purposes of Educational Assessment and Instruction. Research Findings and Recommendations (Executive Summary).

https://www.researchgate.net/profile/PeterFacione/publication/242279575_Critical_Thinking_A_Statement_of_Expert_Consensus_for_Purposes_of_Educational_Assessment_and_Instruction/links/5849b94508ae82313e7108de/Critical-Thinking-A-Statement-of-Expert-Consensus-forPurposes-of-Educational-Assessment-and-Instruction.pdf?origin=publication_detail (30.10.2023.) Jelavić, F. (2008). Didaktika. Zagreb: Naklada Slap. MZOS (2014). Strategija obrazovanja, znanosti i tehnologije – Nove boje znanja.

<https://mzo.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/Obrazovanje/Strategija%20obrazovanja,%20znanosti%20i%20tehnologije.pdf> (30.10.2023.) Paul, R.; Elder, L. i Bartell, T. (1997). California Teacher Preparation for Instruction in Critical Thinking: Research Findings and Policy Recommendation <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED437379.pdf> (6.11.2023.) Vincent-Lancrin, S. i sur. (2019). Fostering Students' Creativity and Critical Thinking: What it Means in School (Educational Research and Innovation). Pariz: OECD Publishing. <https://doi.org/10.1787/62212c37-en> (30.10.2023.)

Izvješće s Državnog skupa za pedagoge u Lovranu, 7.i 8.11.2023.

- Kao uvod u slijedeće dvije teme koje ću kolegama na ŽSV-u pedagoga Splitsko-dalmatinske županije prenijeti s Državnog skupa, a to su:
 - 2. Pravilnik o pedagoškim mjerama i vladanje učenika, Mirele Skelec, više savjetnice, univ. pec. act. soc.
 - 3. Kako razgovarati o nasilju s učenicima?, Ljiljane Rotar, prof.ped. U Medicinskoj školi, osmislila sam **upitnik** kako bih potakla kolege pedagoge na samorefleksiju svog rada, osvrt na vlastitu pedagošku praksu u OŠ, na promišljanje i otvorila raspravu o navedenim temama.

Nakon ispunjenog upitnika kolege sam ukratko upoznala s glavnim odlikama rasprave na temu pedagoških mjera s posebnim osvrtom na izneseno na temu Ocjenjivanja vladanja učenika, te donošenja Elemenata i Kriterija vrednovanja na razini škole kao i zakonsku utemeljenost istog. Pri tom sam koristila izvorene slajdova s navedenih predavanja. Pred kraj sam predstavila i **Preporuku školama u vezi utvrđivanja ocjena iz vladanja, Lovran, 7.i 8.11.2023.**

Upitnik "Kako kao školski pedagog razgovaram o nasilju s učenicima?", Dubravka Katačić, pedagoginja OŠ Ravne njive-Neslanovac, Split, osmislila i provela na ŽSV-u pedagoga Splitsko-dalmatinske županije, 8.12.2023.

Pravilnik o pedagoškim mjerama i vladanje učenika

Na Državnom skupu za pedagoge u Lovranu, 7.i 8.11.2023. temu prezentirala Mirela Skelec, viša savjetnica, univ. pec. act. soc.

Po predstavljenom priredila: Dubravka Katačić, prof.

Služilo kao temelj za raspravu, razmjenu iskustava i primjera iz prakse, za izvođenje zaključaka u raspravi i nakon rasprave

O ocjenjivanju vladanja (Matijević, 2017.)

„Na listu uvijek otvorenih pitanja iz dokimologije ubrojiti ćemo i ocjenjivanje vladanja, odnosno ocjenjivanje ponašanja učenika.“

Što je poželjno ponašanje učenika?

Tko bi od stručnjaka mogao opisati poželjno ponašanje na nastavi i u školi?

Kako se ponaša najbolji učenik u školi?

ZAKONSKI OKVIR

Konvencija o pravima djeteta

Prava sudjelovanja

Djeci se mora omogućiti da aktivno sudjeluju u rješavanju svih pitanja koja utječu na njihov život i dopustiti im slobodu izražavanja mišljenja.

Ona imaju pravo izreći svoja gledišta koja se moraju ozbiljno uzeti u obzir.

Primjer. Samovrednovanje:

- 1.Ponašanje na nastavi*
- 2.Ponašanje na odmoru*
- 3.Ponašanje prema prijateljima*
- 4.Domaći radovi*

PRAVILNIK O NAČINIMA, POSTUPCIMA I ELEMENTIMA VREDNOVANJA UČENIKA U OSNOVNOJ I SREDNJOJ ŠKOLI, NN 112/2010, 82/19, 43/20 i NN 100/2021

• Članak 13.

- *Prava i obveze učenika*
 - (1) Učenik ima pravo znati elemente ocjenjivanja, kao i načine i postupke vrednovanja od svakoga učitelja/nastavnika za svaki nastavni predmet.
 - (2) Učenik je dužan pridržavati se svih pravila koja se odnose na načine i postupke vrednovanja, te na pravila ponašanja učenika u školi.
 - (3) Ukoliko se učenik ne pridržava pravila, učitelj/nastavnik može predložiti određenu pedagošku mjeru razredniku, razrednome vijeću ili učiteljskome/nastavničkome vijeću, koje može donijeti odluku o izricanju pedagoške mjere učeniku.

Pristupi vrednovanju

PRISTUPI VREDNOVANJU

VREDNOVANJE ZA UČENJE

VREDNOVANJE KAO UČENJE

VREDNOVANJE NAUČENOG

Nema jednog najboljeg pristupa vrednovanju

***Potrebna je kombinacija različitih pristupa kako bi se stekla cjelovita slika o razvoju i postignućima učenika**

PEDAGOZI O VLADANJU UČENIKA

Desforges (2001.) tvrdi da najdjelotvorniji načini reagiranja na loše vladanje uključuju davanje pohvale i pokude nasamo, a najmanje su djelotvorni prigovaranje i konfrontacija.

Matijević (2004) navodi da učitelji tijekom studija **nisu dovoljno pripremljeni za posao vrednovanja i ocjenjivanja**. Zato im to treba biti glavni sadržaj i aktivnost u kontekstu cjeloživotnog učenja

PROMJENE U VREDNOVANJU

	prije	→	poslije
ODNOS S UČENJEM I POUČAVANJEM	Na kraju učenja i poučavanja, izolirano	→	integrirano
KONTEKST	Izvan konteksta, atomizirano	→	Kontekstualizirano, korištenje znanja i vještina u kontekstu
BROJ MJERA	Pojedine mjere	→	Višestruke, profil učenika
VRIJEME	Periodično	→	Kontinuirano, u procesu
ODGOVORNOST	Učitelj	→	Učenik
FOKUS	Rezultati, postignuća	→	Procesi

Prilagođeno prema Segers i sur. 2023.

UTVRĐIVANJE OCJENA IZ VLADANJA

Preporuke stručnih suradnika pedagoga županijskih stručnih vijeća Primorsko-goranske i Istarske županije, U Rijeci, 9. lipnja 2023.

Uvodni dio:

- Temeljem niza dilema, različitih postupanja i tumačenja vezanih za izricanja opisnih ocjena vladanja, stručni suradnici pedagozi sastavljaju ***PREPORUKE*** razrednim i učiteljskim/nastavničkim vijećima te razrednicima osnovnih i srednjih škola.
- Svrha ***preporuka*** je upućivanje na **dublje promišljanje i razumijevanje ocjena i mjera** koja se izriču učenicima te preuzimanje odgovornosti za stručne procjene koje učitelji/nastavnici donose, a mogu imati dugoročne posljedice po učenike.
- Važno je naglasiti da je iznimno važno **svakoga učenika/učenicu promatrati kao jedinstveno biće i individualno ga pratiti, mjeriti postignuća, bilježiti i ocjenjivati napredak.**

Važno je voditi računa o :

(Konvencija o pravima djeteta)

1. Nediskriminaciji u pristupu svakom djetetu
2. **Holistički pristupiti (uvažiti obiteljsku situaciju, individualne karakteristike, potencijale djeteta i sl.)**
3. Postupati u interesu djeteta i u cilju njegove dobrobiti (razumjeti posljedice onoga što poduzimamo)
4. **Pitati dijete za mišljenje i dati mu razumljive i jasne informacije**

VLADANJE UČENIKA

- Zakon o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi; glava VI. članak 72. al.5. „Opisne ocjene iz vladanja su: uzorno, dobro i loše.“
- **U zakonskim propisima nigdje ne postoji zahtjev da se formiraju bilo kakvi „kriteriji“ vezani uz vladanje.**
- **Problem** s vladanjem je pokušaj *uprosječavanja* **čitave populacije učenika umjesto individualnog procjenjivanja.**
- Neke škole „utvrde“ da je većina učenika „dobra“, samo neki „uzorni“, a mali dio „loši“; u drugim školama kreću od toga da su svi „uzorni“, a onda se ocjene „snižavaju“, ovisno o pedagoškim mjerama, ponašanju i sl.
- Nije zabilježeno da je neka škola krenula od pretpostavke da su svi učenici „loši“ što bi, slijedom navedenoga , također bilo logično, a onda i prihvatljivo.
- Navedene „procjene“ potpuno su proizvoljne i nije ih moguće obrazložiti.
- **Naime definicija što je to dobro vladanje razlikuje se od osobe do osobe, od učitelja do učitelja, stručnih suradnika i drugih djelatnika škole.**
- Isto tako, postoji problem u definiranju „uzornih“. **Što ili tko je uzor, u odnosu na koga ili što i prema čijim kriterijima?**
-

Kako ovakav pristup ocjenama iz vladanja krši temeljna načela Konvencije o pravima djeteta čija je Republika Hrvatska potpisnica, ali i zakonodavnu regulativu koja se na njoj temelji pokazat ćemo sljedećom argumentacijom:

1. Postojanje različitih „pristupa“ u svakoj školi već u startu **generira diskriminaciju**. Naime, vladanje učenika ovisi o tome koju školu polazi te kako su djelatnici te škole zaključili da će definirati vladanje. Stoga bi isti učenik u jednoj školi bio „uzoran“, a u drugoj „dobar“. To znači da ocjena vladanja nije procijenjena prema učeniku individualno i njegovom napretku nego prema načelnim odlukama djelatnika te škole.
2. **Holistički pristup** također nije uvažen jer ako je ocjena prejudicirana nema potrebe za intenzivnjim individualnim praćenjem i procjenjivanjem potencijala učenika, obiteljskog konteksta, napretka.
3. **Dobrobit djeteta** na ovaj način nije u fokusu. S obzirom da prethodna načela nisu poštovana, posljedično ne može biti govora ni o dobrobiti djeteta.
4. **Mišljenje djeteta** također nije relevantno nego se od njega očekuje da bespogovorno prihvati procjenu koju su utvrdili učitelji/nastavnici i koju je nemoguće obrazložiti na djetetu razumljiv način. Kako objasniti djetetu, ali i roditelju, što čini razliku između *dobrog i uzornog*?

Pokušaji da se definiraju kriteriji za sve tri opisne ocjene vladanja samo pogoršavaju čitavu situaciju, dovode učitelje/nastavnike u situaciju da neprekidno bilježe, prije svega, negativna ponašanja kako bi imali „dokaze“ za moguće pritužbe roditelja. Motivacija za izradu „kriterija“ na ovaj način.

nije dobrobit učenika nego „obrana“ škola od mogućih primjedbi roditelja, što je potpuno pogrešno

Preporuka školama u vezi utvrđivanja ocjena iz vladanja

1. Poštovati načela vezana uz prava djeteta.
2. Procjenu vladanja nikako ne definirati za opću populaciju učenika (većina učenika je...)
3. Utvrđivanje ocjene iz vladanja treba proizlaziti iz poznavanja djeteta, njegovih potencijala, postignuća, ali i odgojnih utjecaja u školi na eventualne korekcije ponašanja učenika. Pod navedenim se misli na poticaje, metode, strategije koje su usmjerene na podrške učeniku i usmjeravanje prema poželjnim oblicima ponašanja.
4. Važno je s djetetom razgovarati o ponašanjima, posljedicama po dijete osobno kao i druge učenike. Pri tome voditi računa o uzrastu i zrelosti te pitati dijete za mišljenje i provjeriti razumijevanje.

Ujedno smatramo da bi što prije trebalo u Zakonu o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi izmijeniti odnosno precizirati odredbu koja se odnosi na opisno ocjenjivanje vladanja; umjesto propisivanja opisne ocjene u vidu jedne riječi: uzorno – dobro – loše, vladanje bi se opisalo rečenicom/rečenicama, u kojima bi više dolazile od izražaja njegove individualne karakteristike i razvoj.

Kako kao školski pedagog razgovaram o nasilju s učenicima?
Autor: Dubravka Katačić, sudjelovli pedagozi SDŽ-a, 8.12.2023.

KAKO RAZGOVARATI S
UČENICIMA O NASILJU! KAKO
RAZGOVARAM O NASILJU S

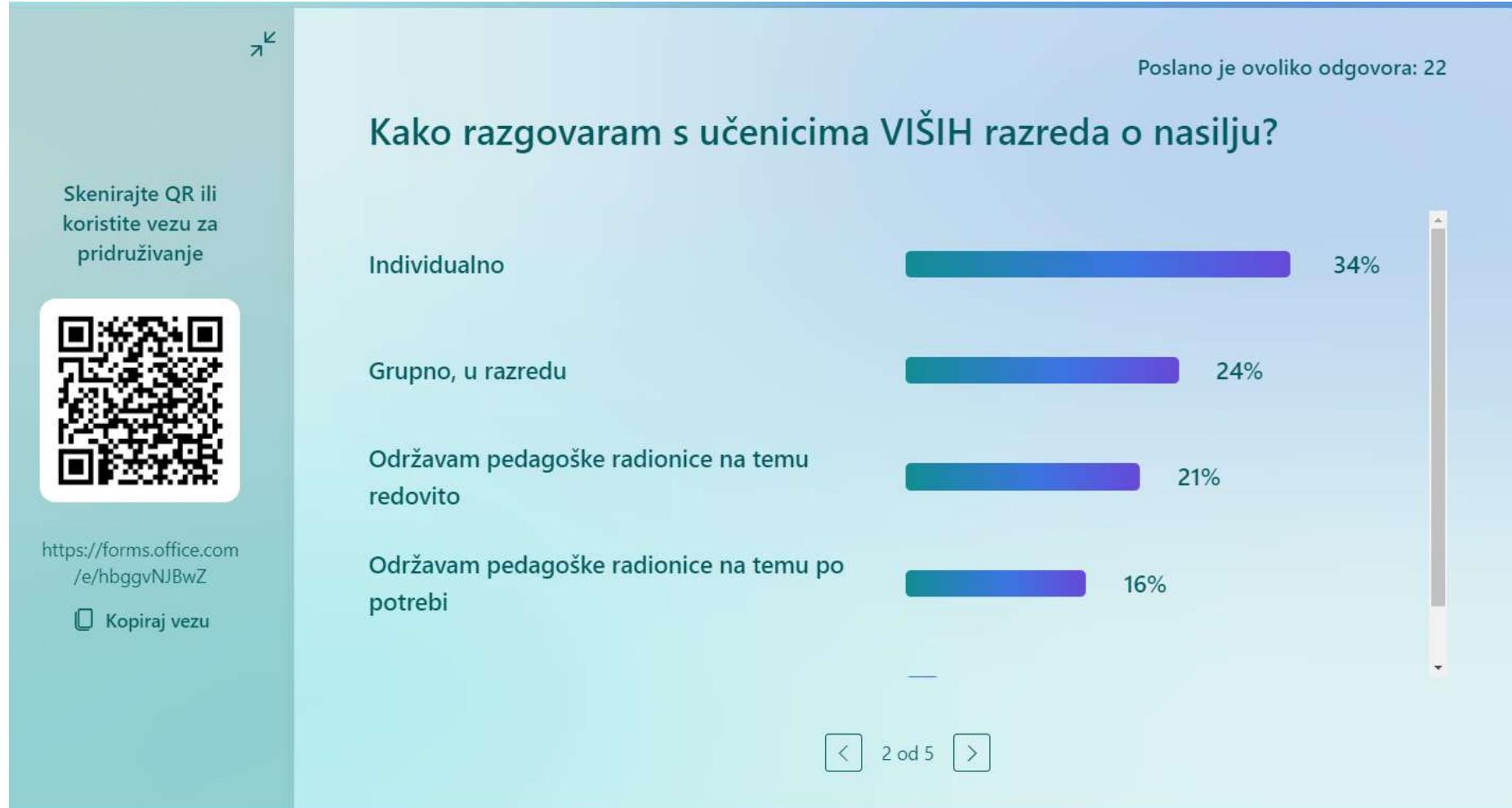
Rezultati upitnika pokazuju pedagošku praksu i stavove školskih pedagoga
u OŠ u SDŽ-a

<https://forms.office.com/Pages/ResponsePage.aspx?id=FvJamzTGgEurAgyaPQKQkVWHEAhCEiZOnDX8G5QotkRUMDIyR1BPRjJFRTBOUVJGOVIZOE04VkNZNi4u>

Kako kao školski pedagog u OŠ razgovaram s učenicima nižih r. o nasilju?

Kako kao školski pedagog u OŠ razgovaram s učenicima viših r. o nasilju?

Pedagoška praksa u pogledu pedagoških mjera

Poslano je ovoliko odgovora: 22

U pogledu pedagoških mjera

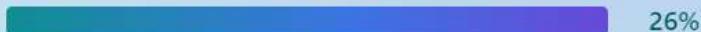
Skenirajte QR ili koristite vezu za pridruživanje

<https://forms.office.com/e/hbggvNJBwZ>

Kopiraj vezu

Redovito sudjelujem u predlaganju pedagoške mjere

26%

Povremeno sudjelujem u predlaganju pedagoške mjere

5%

Učitelji me redovito konzultiraju prije donošenja mjere

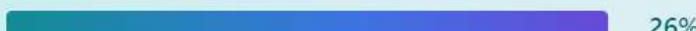
32%

Učitelji me uglavnom konzultiraju prije donošenja mjere

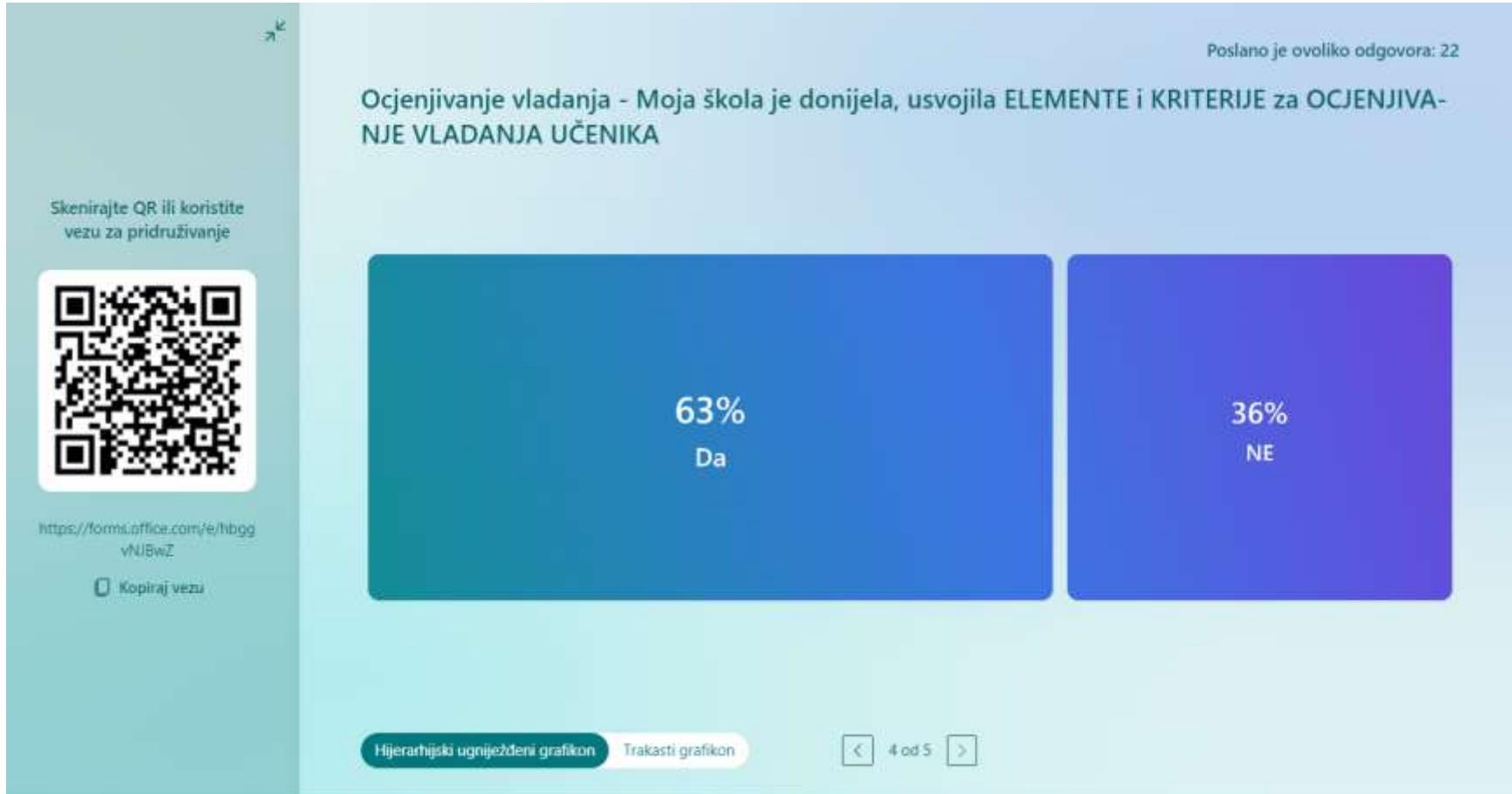
9%

Sudjelujem u donošenju, provedbi i pisanju, sastavljanju pedagoške mjere

26%

Pedagoška praksa-Elementi i kriteriji za ocjenjivanje vladanja učenika

Poslano je ovoliko odgovora: 22

Zaokruži tvrdnju s kojom se SLAŽEŠ!

Skenirajte QR ili koristite
vezu za pridruživanje

<https://forms.office.com/e/hbggvNJBwZ>

Kopiraj vezu

77%

Smatram da su Elementi i kriteriji za ocijenjivanje vladanja POTREBNI!

22%

Smatram da Elementi i kriteriji za ocijenjivanje vladanja NISU POTREBNI!

Hijerarhijski ugniježđeni grafikon

Trakasti grafikon

< 5 od 5 >

Pedagoška praksa-Elementi i kriteriji za ocjenjivanje vladanja učenika

↗

Poslano je ovoliko odgovora: 22

Zaokruži tvrdnju s kojom se SLAŽEŠ!

Skenirajte QR ili koristite vezu za pridruživanje

<https://forms.office.com/e/hbggvNJBwZ>

Kopiraj vezu

77%
Smatram da su Elementi i kriteriji za ocijenjivanje vladanja POTREBNI!

22%
Smatram da Elementi i kriteriji za ocijenjivanje vladanja NISU POTREBNI!

Hijerarhijski ugniježđeni grafikon Trakasti grafikon

< 5 od 5 >

Ljiljana Rotar, pedagoginja Medicinska škola Rijeka, Lovran, 8.11.2023.
ŠTO DRUŠTVO MOŽE ČINITI?

PREVENCIJA (ODGOJ ZA NENASILJE)

POLICIJA

PRAVOSUĐE

NEVLADINE ORG...

Ljiljana Rotar, pedagoginja Medicinska škola Rijeka, Lovran, 8.11.2023
ŠTO JA MOGU UČINITI? poučiti djecu!

Primjenjivati nenasilno ponašanje
(slušati, poštovati, razumijeti, prepoznati, pregovarati)

Biti odgovoran i aktivno djelovati

Prijaviti nasilje

Kome

-osobi od povjerenja

Ljiljana Rotar, pedagoginja Medicinska škola Rijeka, Lovran, 8.11.2023
Reakcije učenika:

zbumjenost, nesigurnost u prepoznavanju,
Mirenje s nasiljem, rezigniranost

OČEKUJU:
Češće edukacije
Ozbiljnija postupanja
Više pedagoških mjera
Otvorenije razgovore

Hvala na pažnji!

<https://forms.office.com/Pages/ResponsePage.aspx?id=FvJamzTGgEurAgyaPQKQkVWHEAhCEiZOnDX8G5QotkRUMDIyR1BPRjJFRTBOUVJGOVlzOE04VkNZNi4u>